

The Factors That Attract Foreign Direct Investment in Mekong Sub-region Countries

Viengphone PHAENGMUENG^{1*}, Pheng HER², Mongkhoun VATTHANA³

Program in Economics, Department of Economics, Faculty of Economics and Tourism, Souphanouvong University, Lao PDR

*** Correspondence:** Viengphone
PHAENGMUENG, Department of
Planning and Investment of
Oudomxay Province
Tel: +856-20-91010203,
Email:viengphone.pm@gmail.com

ABSTRACT

This study aims to analyze the factors that attract foreign direct investment to the countries of the Mekong sub-region. For this purpose, World Bank panel data from 2000-2023 (24 years) are used. Variables include foreign direct investment (FDI), GDP per capita, trade openness, inflation rate and exchange rate. The Panel Autoregressive Distributed Lag (ARDL) model was implied. The analysis revealed that GDP per capita of the Mekong Sub-region countries has a positive impact on FDI at 0.01 level of statistical significance, as the size of GDP per capita can indicate the level of economic activity, which can attract investors interested in expanding their customer base or creating demand for goods and services in that economy. It also provides information about the income, purchasing power and consumption of the local population. At a statistical significance level of 0.01, trade openness is positively correlated with FDI. Greater trade openness increases the value of FDI, as trade liberalization increases the attractiveness of foreign investment by reducing restrictions and regulations related to the import and export of goods. Inflation in the countries of the Mekong sub-region has a negative impact on FDI at a statistical significance level of 0.01, as high inflation leads to economic uncertainty and reduces the purchasing power of the local currency (compared to the US dollar). It also increases the cost of goods, services and labor, and high-value business transactions reduce domestic consumption capacity and market opportunities, making investment less attractive. While the exchange rate is insignificant at any statistical significance level.

Keywords: *Foreign direct investment, GDP per capita, trade openness, inflation, exchange rate and wage*

Article Info:

Submitted: February 17, 2025

Revised: March 20, 2025

Accepted: March 31, 2025

1. ພາກສະເໜີ

ການລົງທຶນໂດຍກົງຈາກຕ່າງປະເທດ (Foreign Direct Investment: FDI) ມີບົດສໍາຄັນໃນການສົ່ງເສີມການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດ ແລະ ຄວາມສາມາດໃນການແຂ່ງຂັນທັງໃນປະເທດທີ່ພັດທະນາແລ້ວ ແລະ ປະເທດກໍາລັງພັດທະນາ ໂດຍສະເພາະແມ່ນໃນຍຸກແຫ່ງໂລກາວິວັດ ມັນເປັນແຫຼ່ງເງິນທຶນທີ່ໄຫຼເຂົ້າທີ່ສໍາຄັນຕໍ່ການກະຕຸ້ນກິດຈະກຳທາງເສດຖະກິດ. ປະເທດກໍາລັງພັດທະນາ ແລະ ກຸ່ມປະເທດຕະຫຼາດເກີດໃໝ່ ຈຳເປັນຢ່າງຍິ່ງທີ່ຈະຕ້ອງເພີ່ມຂີດຄວາມ

ສາມາດໃນການແຂ່ງຂັນທາງເສດຖະກິດ ຂອງປະເທດໃຫ້ສູງຂຶ້ນເພື່ອແຂ່ງຂັນກັບປະເທດອື່ນໆ. ດັ່ງນັ້ນ ຈິ່ງກາຍເປັນບັດໄຈທີ່ມີບົດບາດສໍາຄັນຢ່າງຍິ່ງຕໍ່ການພັດທະນາເສດຖະກິດ ຂອງປະເທດຜູ້ຮັບການລົງທຶນໂດຍສະເພາະໃນກຸ່ມປະເທດລຸ່ມແມ່ນ້ຳຂອງ ເຊິ່ງປະກອບດ້ວຍກຳປູເຈຍ, ລາວ, ມຽນມາ, ໄທ ແລະ ຫວຽດນາມ ແລະ ບັນດາປະເທດອື່ນໆໃນພູມມີພາກອາຊຽນ ທີ່ສ່ວນຫຼາຍຖືກຈັດຢູ່ໃນກຸ່ມປະເທດກໍາລັງພັດທະນາ ທັງນີ້ປະເທດກໍາລັງພັດທະນາສ່ວນຫຼາຍມັກຈະປະສົບບັນຫາເລື່ອງການຂາດແຄນປັດໄຈທຶນ ເນື່ອງຈາກການສະສົມ

ທຶນພາຍໃນປະເທດບໍ່ພຽງພໍກັບຄວາມຕ້ອງການ ລາຍໄດ້ແຫ່ງຊາດຕໍ່
ຫົວປະຊາກອນຢູ່ໃນລະດັບຕໍ່າລາຍໄດ້ສ່ວນໃຫຍ່ ຂອງປະຊາຊົນຖືກໃຊ້
ບໍລິໂພກໃນສັດສ່ວນທີ່ສູງ ເມື່ອທຽບກັບການອອມພາຍໃນປະເທດຕໍ່າ
ບໍ່ພຽງພໍກັບຄວາມຕ້ອງການ ຂອງການລົງທຶນ (Faruq, 2023). FDI
ມີຜົນຕໍ່ການເຕີບໂຕທາງເສດຖະກິດ ຂອງປະເທດຮັບການລົງທຶນ ເພາະ
ຖ້າຕ້ອງການໃຫ້ເສດຖະກິດຂະຫຍາຍຕົວ 7-8%ຕໍ່ປີ ຕ້ອງມີການ
ລົງທຶນພາຍໃນປະເທດເຖິງ 35-40% ຂອງຜະລິດຕະພັນມວນລວມ
ພາຍໃນປະເທດ (GDP) ທັງໝົດ ແລະ FDIເຮັດໃຫ້ມີການຂະຫຍາຍ
ການລົງທຶນໃນປະເທດ ສິ່ງຜົນໃຫ້ມີການຈ້າງງານ, ການບໍລິໂພກໃນ
ປະເທດ, ການສົ່ງອອກສິນຄ້າ ແລະ ສິ່ງຜົນຕໍ່ການຈະເລີນເຕີບໂຕ ຂອງ
ຜະລິດຕະພັນມວນລວມພາຍໃນປະເທດ (Almalik et al., 2024).

ນອກຈາກນີ້, FDI ຍັງສົ່ງຜົນໃຫ້ເກີດການຖ່າຍຖອດເທັກໂນ
ໂລຢີ ແລະ ການຖ່າຍຖອດຄວາມຮູ້ຈາກຕ່າງປະເທດ ເຮັດໃຫ້ເກີດການ
ພັດທະນາອຸດສາຫະກຳ ແລະ ເພີ່ມສັກກະຍະພາບໃນການແຂ່ງຂັນ.
ເຊິ່ງປະເທດຕ່າງໆ ໄດ້ໃຫ້ຄວາມສຳຄັນກັບການລົງທຶນໂດຍກົງຈາກ
ຕ່າງປະເທດໄດ້ມີການກຳນົດນະໂຍບາຍ ແລະ ກຳນົດມາດຕະການ
ຕ່າງໆເພື່ອທີ່ຈະດຶງດູດໃຫ້ນັກລົງທຶນຕ່າງປະເທດໄດ້ເຂົ້າມາລົງທຶນຫຼາຍ
ຂຶ້ນ. ໂດຍອີງໃສ່ທິດສະດີ ແລະ ງານວິໄຈທີ່ຜ່ານມານັ້ນເຫັນໄດ້ວ່າ ປັດ
ໄຈທີ່ສຳຄັນໃນການດຶງດູດ FDI ແມ່ນປະກອບດ້ວຍຫຼາຍປັດໄຈ ເຊັ່ນ:
ອັດຕາແລກປ່ຽນ, ການເປີດເສລີທາງການຄ້າ, ລວມຍອດຜະລິດຕະພັນ
ພາຍໃນ, ອັດຕາເງິນເຟີ້ ແລະ ອັດຕາການຫວ່າງງານ ເປັນຕົ້ນ.

FDIໃນກຸ່ມປະເທດລຸ່ມແມ່ນ້ຳຂອງເຫັນວ່າ ມີການເຫັນຖິງ
ຕ່າງກັນເຊິ່ງໃນປີ 2022 ມູນຄ່າ FDI ຂອງປະເທດກຳປູເຈຍຢູ່ທີ່ 3.58
ພັນລ້ານໂດລາ ເພີ່ມຂຶ້ນຈາກ 3.48 ພັນລ້ານໂດລາ ໃນປີ 2021 ໃນ
ຂະນະທີ່ ສປປ ລາວ ມີມູນຄ່າ FDI ຢູ່ທີ່ 0.64 ພັນລ້ານໂດລາ ໃນປີ
2022 ຫຼຸດລົງຈາກ 1.07 ພັນລ້ານໂດລາໃນປີ 2021, ສ່ວນມຽນມາມີ
ມູນຄ່າ FDI ຢູ່ທີ່ 1.24 ພັນລ້ານໂດລາ ໃນປີ 2022 ຫຼຸດລົງຈາກ 2.07
ພັນລ້ານໂດລາ ໃນປີ 2021, ໄທມີມູນຄ່າ FDI ຢູ່ທີ່ 11,230 ລ້ານໂດ
ລາ ໃນປີ 2022 ຫຼຸດລົງຈາກ 15,160 ລ້ານໂດລາໃນປີ 2021 ແລະ
ຫວຽດນາມ ມີມູນຄ່າ FDI ຢູ່ທີ່ 17,900 ລ້ານໂດລາ ໃນປີ 2022
ເພີ່ມຂຶ້ນຈາກ 15,660 ລ້ານໂດລາ ໃນປີ 2021 (The global
economy, 2024).

ໜຶ່ງໃນບັນຫາເສດຖະກິດຂອງປະເທດກຳລັງພັດທະນາ ແມ່ນ
ວ່າບັນດາປະເທດເຫຼົ່ານັ້ນ ບໍ່ມີເງື່ອນໄຂພຽງພໍທີ່ຈະນຳໄປລົງທຶນ ເຊິ່ງ
ບັນດາປະເທດທີ່ກຳລັງພັດທະນາ ແມ່ນໄດ້ພະຍາຍາມຊອກຫາການ

ລົງທຶນເຂົ້າມາບໍ່ວ່າຈະເປັນທາງກົງ ຫຼື ທາງອ້ອມ, FDIແມ່ນໜຶ່ງໃນ
ທຶນທາງທີ່ງ່າຍທີ່ສຸດໃນການດຶງເອົາເງິນຈາກຕ່າງປະເທດ ໂດຍ
ປາສະຈາກການເກີດ ໜີ້ສິນ (Demirhan & Masca, 2016) ໃນ
ພາວະເສດຖະກິດປັດຈຸບັນຂອງປະເທດກຳລັງພັດທະນາ ແລະ ກຸ່ມ
ປະເທດຕະຫຼາດເກີດໃໝ່ ຈຳເປັນຢ່າງຍິ່ງທີ່ຕ້ອງເພີ່ມຄວາມສາມາດໃນ
ການແຂ່ງຂັນທາງເສດຖະກິດ ຂອງປະເທດໃຫ້ສູງຂຶ້ນເພື່ອແຂ່ງຂັນກັບ
ປະເທດອື່ນໆ. ດັ່ງນັ້ນ, ການລົງທຶນໂດຍກົງຈາກຕ່າງປະເທດ, ຈຶ່ງ
ກາຍເປັນປັດໄຈທີ່ມີບົດບາດສຳຄັນຕໍ່ກັບການພັດທະນາປະເທດຜູ້ຮັບ
ການລົງທຶນ ໂດຍສະເພາະກໍ່ແມ່ນກຸ່ມປະເທດລຸ່ມແມ່ນ້ຳຂອງ.

ຈາກບັນຫາທີ່ກ່າວມາຂ້າງເທິງຈຸດປະສົງໃນການສຶກສາຄັ້ງນີ້
ແມ່ນເພື່ອວິເຄາະປັດໄຈທີ່ດຶງດູດການລົງທຶນໂດຍກົງຈາກຕ່າງປະເທດ
ໃນກຸ່ມປະເທດລຸ່ມແມ່ນ້ຳຂອງ.

2. ອຸປະກອນ ແລະ ວິທີການ

2.1 ເຄື່ອງມືທີ່ໃຊ້ໃນການຄົ້ນຄວ້າ

ການສຶກສາໃນຄັ້ງນີ້ ຜູ້ສຶກສາໄດ້ນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນແບບ Panel ເຊິ່ງ
ເປັນຂໍ້ມູນທີ່ມີລັກສະນະເປັນອານຸກົມເວລາ (Time Series Data)
ແລະ ຂໍ້ມູນໄຂວ່ (Cross-Section Data) ແຕ່ປີ 2000-2023 ເປັນຈຳ
ນວນ 24 ປີ ຈາກກຸ່ມປະເທດລຸ່ມແມ່ນ້ຳຂອງ (ຍົກເວັ້ນແຂວງຢູນນານ,
ສປ ຈີນ) ເຊິ່ງປະກອບມີ 5 ປະເທດ ຄື: ກຳປູເຈຍ, ສປປ ລາວ, ມຽນ
ມາ, ໄທ ແລະ ຫວຽດນາມ ເຊິ່ງຮວບຮວມຂໍ້ມູນຈາກທະນາຄານໂລກ
ໂດຍປະກອບມີ ມູນຄ່າການລົງທຶນໂດຍກົງຈາກຕ່າງປະເທດ, ລາຍໄດ້ຕໍ່
ຫົວຄົນ, ອັດຕາເງິນເຟີ້, ອັດຕາແລກປ່ຽນຕໍ່ໂດລາສະຫະລັດ, ອັດຕາ
ການເປີດກວ້າທາງການຄ້າ ແລະ ອັດຕາການຈ້າງງານເພດຍິງຕໍ່
ປະຊາກອນທັງໝົດ.

2.2 ການວິເຄາະຂໍ້ມູນ

ພາຍຫຼັງຮວບຮວມຂໍ້ມູນມາໄດ້ແລ້ວ ຜູ້ສຶກສາໄດ້ມີການວິເຄາະ
ປັດໄຈດຶງດູດການລົງທຶນໂດຍກົງຈາກຕ່າງປະເທດ ຂອງກຸ່ມປະເທດລຸ່ມ
ແມ່ນ້ຳຂອງ ໂດຍການນຳໃຊ້ແບບຈຳລອງ ຂອງ Panel
Autoregressive Distributed Lag (ARDL) ໂດຍມີການທົດ
ສອບ multicollinearity, Variance Inflation Factor (VIF)
ແລະ ການທົດສອບຄວາມນຶ່ງຂອງຂໍ້ມູນ. ແຕ່ເພື່ອຄວາມສະດວກໃນ
ການອະທິບາຍຜົນຕົວປ່ຽນມູນຄ່າການລົງທຶນໂດຍກົງຈາກຕ່າງປະເທດ,
ລາຍໄດ້ຕໍ່ຫົວຄົນ ແລະ ອັດຕາແລກປ່ຽນຕໍ່ໂດລາສະຫະລັດແມ່ນໄດ້
ປ່ຽນໃຫ້ຢູ່ໃນຮູບແບບ Natural Logarithms ແລະ ສາມາດຂຽນສົມ
ຜົນໄດ້ ດັ່ງລຸ່ມນີ້:

ສົມຜົນທາງຄະນິດສາດ

$$\ln FDI = f(\ln PC, \ln Inf, \ln Exc, Trade, Wage)$$

ສົມຜົນທາງເສດຖະມິຕິ

$$\begin{aligned} \ln FDI_{it} = & \phi \ln FDI_{i,t-1} + \alpha'_i \ln PC_{it} + \beta'_i \ln Inf_{it} + \omega'_i \ln Exc_{it} + \eta'_i Trade_{it} + \theta'_i Wage_{it} + \sum_{j=1}^{P+1} \lambda_j \Delta \ln FDI_{i,t-j} \\ & + \sum_{j=0}^{q-1} \delta_{ij}^* \Delta \ln PC_{i,t-j} + \sum_{j=0}^{q-1} \eta_{ij}^* \Delta \ln Inf_{i,t-j} + \sum_{j=0}^{q-1} \tau_{ij}^* \Delta \ln Exc_{i,t-j} + \sum_{j=0}^{q-1} \zeta_{ij}^* \Delta Trade_{i,t-j} \\ & + \sum_{j=0}^{q-1} \beta_{ij}^* \Delta Wage_{i,t-j} + \mu_i + \epsilon_{it} \end{aligned}$$

ສົມມຸດຖານໃນການທົດສອບ:

ຜະລິດຕະພັນມວນລວມພາຍໃນຕົວຫົວຄົນ (PC) (+) ມີການຜິວພັນໃນທິດທາງດຽວກັນກັບ ມູນຄ່າການລົງທຶນໂດຍກົງຈາກຕ່າງປະເທດ. ສາມາດອະທິບາຍໄດ້ວ່າ ຜະລິດຕະພັນມວນລວມພາຍໃນຕໍ່ຫົວຄົນທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ຈະເຮັດໃຫ້ມູນຄ່າການລົງທຶນໂດຍກົງຈາກຕ່າງປະເທດເພີ່ມຂຶ້ນ ໂດຍອີງຕາມບົດຄົ້ນຄວ້າຂອງ Kiyota (2020), Hermes & Lensink (2003), Hoang et al. (2021), Nguyen & Cieslik (2020).

ອັດຕາເງິນເຟີ້ (Inf) (-) ມີການຜິວພັນໃນທິດທາງກົງກັນຂ້າມກັບ ມູນຄ່າການລົງທຶນໂດຍກົງຈາກຕ່າງປະເທດ. ສາມາດອະທິບາຍໄດ້ວ່າ ອັດຕາເງິນເຟີ້ທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ຈະເຮັດໃຫ້ມູນຄ່າການລົງທຶນໂດຍກົງຈາກຕ່າງປະເທດລຸດລົງ ໂດຍອີງຕາມບົດຄົ້ນຄວ້າ (Mostafa, 2020).

ອັດຕາແລກປ່ຽນຕໍ່ໂດລາສະຫະລັດ (Exc) (-) ມີການຜິວພັນໃນທິດທາງກົງກັນຂ້າມກັບ ມູນຄ່າການລົງທຶນໂດຍກົງຈາກຕ່າງປະເທດ. ສາມາດອະທິບາຍໄດ້ວ່າ ອັດຕາແລກປ່ຽນທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ຈະເຮັດໃຫ້ມູນຄ່າການລົງທຶນໂດຍກົງຈາກຕ່າງປະເທດລຸດລົງ (Kiyota, 2020 ແລະ Nguyen & Bui, 2020).

ອັດຕາການເປີດກວ້າງທາງການຄ້າ (Trade) (+) ມີການຜິວພັນໃນທິດທາງດຽວກັນກັບ ມູນຄ່າການລົງທຶນໂດຍກົງຈາກຕ່າງປະເທດ. ສາມາດອະທິບາຍໄດ້ວ່າ ອັດຕາການເປີດກວ້າງທາງການຄ້າທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ຈະເຮັດໃຫ້ມູນຄ່າການລົງທຶນໂດຍກົງຈາກຕ່າງປະເທດເພີ່ມຂຶ້ນ (Kiyota, 2020 ແລະ Nguyen & Bui, 2020).

ອັດຕາການຈ້າງງານຂອງເພດຍິງຕໍ່ປະຊາກອນທັງໝົດ (+)/(-) ການຜິວພັນໃນທິດທາງດຽວ ແລະ ກົງກັນຂ້າມກັບມູນຄ່າການລົງທຶນໂດຍກົງຈາກຕ່າງປະເທດ. ສາມາດອະທິບາຍໄດ້ວ່າ ອັດຕາການຈ້າງງານທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນຈະສົ່ງຜົນເຮັດໃຫ້ ມູນຄ່າການລົງທຶນໂດຍກົງຈາກຕ່າງປະເທດເພີ່ມຂຶ້ນ ຫຼື ຫຼຸດລົງ (Inekwe, 2013).

3. ຜົນໄດ້ຮັບ

3.1 ການທົດສອບຄວາມສຳພັນຂອງບັນດາຕົວປ່ຽນອິດສະຫຼະ

ຜົນການທົດສອບເຫັນວ່າ ບໍ່ມີຕົວປ່ຽນອິດສະຫຼະໃດໃດເກີນ 0.8 (ຕາຕະລາງ 1). ຜ່ານການທົດສອບ Panel Unit Root Tests at First Difference ຫຼື I(1) (ຕາຕະລາງ 2) ເຫັນວ່າ: ຕົວປ່ຽນ $\ln FDI$ ແມ່ນບໍ່ເກີດບັນຫາ Unit Root ໃນແບບຈຳລອງ Intercept ຈາກ

ການທົດສອບທັງ 3 ວິທີ ຄື LLC, IPS ແລະ Fisher-ADF and Fisher-PP ດ້ວຍລະດັບຄວາມສຳຄັນທາງສະຖິຕິ 0.01. ເຊັ່ນດຽວກັນກັບການທົດສອບໃນແບບຈຳລອງ Intercept and trend ເຫັນວ່າ ບໍ່ເກີດບັນຫາ Unit Root ທັງ 3 ວິທີ ຄື LLC, IPS ແລະ Fisher-ADF and Fisher-PP ດ້ວຍລະດັບຄວາມສຳຄັນທາງສະຖິຕິ 0.01. ສຳລັບ, ຕົວປ່ຽນ $\ln PC$, $\ln Exc$, $Trade$ ແລະ Inf ໃນລະດັບ Intercept ແລະ Intercept and trend ຈາກການທົດສອບທັງ 3 ວິທີ ຄື LLC, IPS ແລະ Fisher-ADF and Fisher-PP ບໍ່ເກີດບັນຫາ Unit Root ດ້ວຍລະດັບຄວາມສຳຄັນທາງສະຖິຕິ 0.01.

3.2 ການວິເຄາະດ້ວຍແບບຈຳລອງ ARDL

3.2.1 ຜົນການປະມານແບບຈຳລອງ Panel ARDL Pooled Mean Group (PMG)

ໃນການທົດສອບຄວາມສຳພັນດ້ວຍວິທີ Pooled Mean Group (PMG) ຜົບວ່າ ECT ມີຄ່າສຳປະສິດ 0.464416 ລະດັບຄວາມສຳຄັນທາງສະຖິຕິ 0.05 ສະແດງວ່າ ມູນຄ່າການລົງທຶນໂດຍກົງຈາກຕ່າງປະເທດຂອງກຸ່ມປະເທດລຸ່ມແມ່ນນ້ຳຂອງມີການປັບຕົວຈາກໄລຍະສັ້ນສູ່ດຸນຍະພາບໄລຍະຍາວ. ດັ່ງນັ້ນ, ຈຶ່ງສາມາດອະທິບາຍໄດ້ວ່າ ລາຍໄດ້ຕໍ່ຫົວຄົນ ($\ln PC$), ອັດຕາແລກປ່ຽນ ($\ln Exc$), ອັດຕາການເປີດກວ້າງທາງການຄ້າ ($Trade$) ແລະ ອັດຕາເງິນເຟີ້ (Inf) ມີຄວາມສຳພັນໄລຍະຍາວກັບ ການລົງທຶນໂດຍກົງຈາກຕ່າງປະເທດ ($\ln FDI$) ຫຼື ເວົ້າອີກຢ່າງວ່າ ໃນໄລຍະຍາວນັ້ນ ລາຍໄດ້ຕໍ່ຫົວຄົນ ($\ln PC$), ອັດຕາແລກປ່ຽນ ($\ln Exc$), ອັດຕາການເປີດກວ້າງທາງການຄ້າ ($Trade$) ແລະ ອັດຕາເງິນເຟີ້ (Inf) ເປັນປັດໄຈຕິດຕາມການລົງທຶນໂດຍກົງຈາກຕ່າງປະເທດ ($\ln FDI$) ໃນກຸ່ມປະເທດລຸ່ມແມ່ນນ້ຳຂອງ. ຈາກນັ້ນ, ຈຶ່ງອະທິບາຍຄວາມສຳພັນໄລຍະຍາວ ແລະ ໄລຍະສັ້ນລະຫວ່າງຕົວປ່ຽນ (ຕາຕະລາງ 3).

ສົມຜົນໄລຍະຍາວ:

$$\ln FDI = 1.8081^{***} \ln PC - 0.0719965 \ln Exc + 0.0224^{**} Trade + 0.0220 Inf$$

ສົມຜົນໄລຍະສັ້ນ:

$$\Delta \ln FDI = 6.7598 \Delta \ln PC + 6.3255 \Delta \ln Exc - 0.0039 \Delta Trade - 0.0176^{***} \Delta Inf - 0.4644^{**} ECT$$

ໝາຍເຫດ : ***, **, * ໝາຍເຖິງມີຄວາມສໍາຄັນທາງສະຖິຕິ 0.01, 0.05 & 0.1 ຕາມລຳດັບ.

ຈາກແບບຈຳລອງຂ້າງເທິງສາມາດອະທິບາຍຜົນການວິເຄາະໄດ້ດັ່ງນີ້:

ln PC ມີຄວາມສໍາພັນໄລຍະຍາວກັບ *ln FDI* ໃນກຸ່ມປະເທດລຸ່ມແມ່ນ້ຳຂອງໃນທິດທາງດຽວກັນ ໝາຍຄວາມວ່າ ລາຍໄດ້ຕໍ່ຫົວຄົນ ເປັນປັດໄຈດຶງດູດການລົງທຶນ ດ້ວຍລະດັບຄວາມສໍາຄັນທາງສະຖິຕິ 0.01 ສາມາດອະທິບາຍໄດ້ວ່າ ຖ້າລາຍໄດ້ຕໍ່ຫົວຄົນ ເພີ່ມຂຶ້ນ 1% ຈະດຶງດູດການລົງທຶນໂດຍກົງຈາກຕ່າງປະເທດ ເພີ່ມຂຶ້ນ 1.8081%. ຈາກນັ້ນຈະພິຈາລະນາທາຄຳສຳປະສິດໄລຍະສັ້ນຂອງ ຕົວປ່ຽນ *ln PC* ມີບ່ຳຜ່ານຄວາມສໍາຄັນທາງສະຖິຕິ ເຊິ່ງສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ອາດຈະມີປັດໄຈອື່ນມາກະທົບ ຫຼື ສະຖານະການບໍ່ປົກກະຕິຈົນເຮັດໃຫ້ຕົວປ່ຽນແຕ່ລະປະເທດມີການປ່ຽນແປງໄປ.

ln Exc ມີບ່ຳຜ່ານຄວາມສໍາຄັນທາງສະຖິຕິ ເຊິ່ງສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ທັງໃນສະຖານະການປົກກະຕິ ຫຼື ໄລຍະຍາວ ແລະ ໃນໄລຍະສັ້ນອາດຈະມີປັດໄຈອື່ນມາກະທົບ ຫຼື ສະຖານະການບໍ່ປົກກະຕິຈົນເຮັດໃຫ້ຕົວປ່ຽນແຕ່ລະປະເທດມີການປ່ຽນແປງໄປ.

Trade ມີບ່ຳຜ່ານຄວາມສໍາພັນໄລຍະຍາວກັບ *ln FDI* ໃນກຸ່ມປະເທດລຸ່ມແມ່ນ້ຳຂອງໃນທິດທາງດຽວກັນ ໝາຍຄວາມວ່າ ອັດຕາການເປີດກວ້າງທາງການຄ້າເປັນປັດໄຈດຶງດູດການລົງທຶນໂດຍກົງຈາກຕ່າງປະເທດ ດ້ວຍລະດັບຄວາມສໍາຄັນທາງສະຖິຕິ 0.01 ສະແດງວ່າ ຖ້າອັດຕາການເປີດກວ້າງທາງການຄ້າ ເພີ່ມຂຶ້ນ 1% ຈະສົ່ງຜົນເຮັດໃຫ້ການລົງທຶນໂດຍກົງຈາກຕ່າງປະເທດ ເພີ່ມຂຶ້ນ 0.0224%. ຈາກນັ້ນຈະພິຈາລະນາທາຄຳສຳປະສິດໄລຍະສັ້ນ ຂອງຕົວປ່ຽນ *ln PC* ມີບ່ຳຜ່ານຄວາມສໍາຄັນທາງສະຖິຕິ ເຊິ່ງສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ອາດຈະມີປັດໄຈອື່ນມາກະທົບ ຫຼື ສະຖານະການບໍ່ປົກກະຕິຈົນເຮັດໃຫ້ຕົວປ່ຽນແຕ່ລະປະເທດມີການປ່ຽນແປງໄປ ນັ້ນກໍ່ຄື ໃນໄລຍະສັ້ນ *Trade* ບໍ່ເປັນປັດໄຈດຶງດູດ *ln FDI* ໃນກຸ່ມປະເທດລຸ່ມແມ່ນ້ຳຂອງ.

Inf ມີບ່ຳຜ່ານຄວາມສໍາຄັນທາງສະຖິຕິ ສະແດງວ່າຕົວປ່ຽນດັ່ງກ່າວບໍ່ມີຄວາມສໍາພັນໄລຍະຍາວກັບ *ln FDI* ໃນກຸ່ມປະເທດລຸ່ມແມ່ນ້ຳຂອງ ໝາຍຄວາມວ່າ ໃນໄລຍະຍາວນັ້ນ ອັດຕາເງິນເຟີ້ບໍ່ມີຜົນຕໍ່ການລົງທຶນໂດຍກົງຈາກຕ່າງປະເທດ. ໃນໄລຍະສັ້ນເຫັນວ່າ ຕົວປ່ຽນ *Inf* ມີຄວາມສໍາພັນໄລຍະສັ້ນກັບ *ln FDI* ໃນກຸ່ມປະເທດລຸ່ມແມ່ນ້ຳຂອງ ໃນທິດທາງກົງກັນຂ້າມ ໝາຍຄວາມວ່າ ໃນໄລຍະສັ້ນ, ອັດຕາເງິນເຟີ້ເປັນປັດໄຈໜຶ່ງທີ່ບໍ່ດຶງດູດ ຫຼື ສົ່ງຜົນເສຍຕໍ່ການລົງທຶນໂດຍກົງຈາກຕ່າງປະເທດ ດ້ວຍລະດັບຄວາມສໍາຄັນທາງສະຖິຕິ 0.01 ສາມາດອະທິບາຍໄດ້ວ່າ ຖ້າອັດຕາເງິນເຟີ້ ເພີ່ມຂຶ້ນ 1% ຈະສົ່ງຜົນເຮັດໃຫ້ການລົງທຶນໂດຍກົງຈາກຕ່າງປະເທດ ຫຼຸດລົງ 0.0176%.

3.2.2 ຜົນການປະມານແບບຈຳລອງດ້ວຍວິທີ Pooled Mean Group ຂອງແຕ່ລະປະເທດໃນກຸ່ມລຸ່ມແມ່ນ້ຳຂອງ ເພື່ອໃຫ້ເຫັນຜົນໄດ້ຢ່າງຊັດເຈນນັ້ນ, ຜູ້ສຶກສາໄດ້ມີການທົດສອບຜົນກະທົບຕໍ່ ແຕ່ລະປະເທດ ແລະ ໄດ້ຜົນໄດ້ຮັບ (ຕາຕະລາງ 4) ດັ່ງນີ້:

ສົມຜົນໄລຍະຍາວ:

$$\ln FDI = 1.808173*** \ln PC - 0.0719965 \ln Exc + 0.0224256** Trade + 0.0220387 Inf$$

ການປະມານຄ່າຄວາມສໍາພັນລະຫວ່າງຕົວປ່ຽນດ້ວຍວິທີ Pooled Mean Group (PMG) ຂອງ 5 ປະເທດໄດ້ແກ່ ກຳປູເຈຍ, ລາວ, ມຽນມາ, ໄທ ແລະ ຫວຽດນາມ ມີບ່ຳຜ່ານຄຳສຳປະສິດໄລຍະຍາວທີ່ໄດ້ຈາກການທົດສອບຂອງແຕ່ລະປະເທດມີຄ່າເທົ່າກັນ ຄື ເມື່ອພິຈາລະນາຈາກຄຳສຳປະສິດໄລຍະຍາວ ຫຼື ໃນສະຖານະການປົກກະຕິ ຕົວປ່ຽນ *ln PC* ມີຄວາມສໍາພັນໄລຍະຍາວກັບ *ln FDI* ໃນກຸ່ມປະເທດລຸ່ມແມ່ນ້ຳຂອງ ໃນທິດທາງດຽວກັນ ໝາຍຄວາມວ່າ ລາຍໄດ້ຕໍ່ຫົວຄົນ ເປັນປັດໄຈດຶງດູດການລົງທຶນໂດຍກົງຈາກຕ່າງປະເທດ ດ້ວຍລະດັບຄວາມສໍາຄັນທາງສະຖິຕິ 0.01, ສໍາລັບ ຕົວປ່ຽນ *ln Exc* ວ່າ ບໍ່ຜ່ານຄວາມສໍາຄັນທາງສະຖິຕິ ເຊິ່ງສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ບໍ່ມີຄວາມສໍາພັນໃນໄລຍະຍາວ ກັບ *ln FDI* ໃນກຸ່ມປະເທດລຸ່ມແມ່ນ້ຳຂອງ, ຕົວປ່ຽນ *Trade* ມີຄວາມສໍາພັນໄລຍະຍາວກັບ *ln FDI* ໃນກຸ່ມປະເທດລຸ່ມແມ່ນ້ຳຂອງໃນທິດທາງດຽວກັນ ໝາຍຄວາມວ່າ ອັດຕາການເປີດການຄ້າເປັນປັດໄຈດຶງດູດການລົງທຶນໂດຍກົງຈາກຕ່າງປະເທດ ດ້ວຍລະດັບຄວາມສໍາຄັນທາງສະຖິຕິ 0.05, ແລະ *Inf* ມີບ່ຳຜ່ານຄວາມສໍາຄັນທາງສະຖິຕິ ສະແດງວ່າຕົວປ່ຽນດັ່ງກ່າວບໍ່ມີຄວາມສໍາພັນໄລຍະຍາວກັບ *ln FDI* ໃນກຸ່ມປະເທດລຸ່ມແມ່ນ້ຳຂອງ.

ເມື່ອພິຈາລະນາຈາກຄຳສຳປະສິດໄລຍະສັ້ນ (Short-Run Coefficients) ຄ່າຄວາມໄວໃນການປັບຕົວຈາກໄລຍະສັ້ນເຂົ້າສູ່ດຸນຍະພາບໃນໄລຍະຍາວ (Error Correction Term: ECT) ແລະ ຄ່າ Constant Term ຂອງແຕ່ລະປະເທດໃນກຸ່ມປະເທດລຸ່ມແມ່ນ້ຳຂອງ ໄດ້ຜົນການທົດສອບດັ່ງນີ້:

ກ. ປະເທດກຳປູເຈຍ

ສົມຜົນໄລຍະສັ້ນ: $\Delta \ln FDI = -2.5489 + 3.8737***$

$\Delta \ln PC + 6.4192 \Delta \ln Exc + 0.0003 \Delta Trade -$

$0.0127 \Delta Inf - 0.0982 ECT$

ເຫັນວ່າຄຳສຳປະສິດຂອງຄວາມໄວໃນການປັບຕົວຈາກໄລຍະສັ້ນເຂົ້າສູ່ດຸນຍະພາບໄລຍະຍາວ (ECT) ມີຄ່າສຳປະສິດ ເທົ່າກັບ -0.0982 ແຕ່ບໍ່ຜ່ານລະດັບຄວາມສໍາຄັນທາງສະຖິຕິ ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ການລົງທຶນໂດຍກົງຈາກຕ່າງປະເທດໃນປະເທດກຳປູເຈຍບໍ່ມີຄວາມໄວຈາກການປັບຕົວຈາກໄລຍະສັ້ນເຂົ້າສູ່ດຸນຍະພາບໄລຍະຍາວ. ສໍາລັບ, ຄວາມ

ສຳຜັນໄລຍະສັ້ນລະຫວ່າງຕົວປ່ຽນຝົບວ່າ ມີພຽງຕົວປ່ຽນດຽວ ຄື $\ln PC$ ມີການຝົບຜັນໃນທິດທາງດຽວກັນ ໝາຍຄວາມວ່າ ໃນໄລຍະສັ້ນ, ລາຍໄດ້ຕໍ່ຫົວຄົນ ເປັນປັດໄຈດຶງດູດການລົງທຶນໂດຍກົງຈາກຕ່າງປະເທດ ດ້ວຍລະດັບຄວາມສຳຄັນທາງສະຖິຕິ 0.01. ເມື່ອປັດໄຈອື່ນຫາກຄົງທີ່ ການເພີ່ມຂຶ້ນ 1% ຂອງລາຍໄດ້ຕໍ່ຫົວຄົນຈະເຮັດໃຫ້ສາມາດດຶງດູດການລົງທຶນໂດຍກົງຈາກຕ່າງປະເທດເຂົ້າປະເທດກຳປູເຈຍໄດ້ 3.87% ໃນທິດທາງດຽວກັນ, ສຳລັບຕົວປ່ຽນອື່ນໆແມ່ນບໍ່ຜ່ານລະດັບຄວາມສຳຄັນທາງສະຖິຕິ ຫຼື ບໍ່ມີຄວາມສຳຜັນໄລຍະສັ້ນກັບ $\ln FDI$ ໃນກຳປູເຈຍ.

ຂ. ປະເທດລາວ

ສົມຜົນໄລຍະສັ້ນ: $\Delta \ln FDI = -18.1075*** + 3.2942 \Delta \ln PC - 1.1012 \Delta \ln Exc - 0.0021 \Delta Trade - 0.0273 \Delta Inf - 0.7948*** ECT$

ເຫັນວ່າສຳປະສິດຂອງຄວາມໄວໃນການປັບຕົວຈາກໄລຍະສັ້ນເຂົ້າສູ່ດຸນຍະພາບໄລຍະຍາວ (ECT) ມີຄ່າສຳປະສິດ ມີຄ່າສຳປະສິດເທົ່າກັບ -0.7948 ທີ່ລະດັບຄວາມສຳຄັນທາງສະຖິຕິ 0.01 ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ການລົງທຶນໂດຍກົງຈາກຕ່າງປະເທດ ໃນປະເທດລາວ ມີຄວາມໄວຈາກການປັບຕົວຈາກໄລຍະສັ້ນເຂົ້າສູ່ດຸນຍະພາບໄລຍະຍາວເທົ່າກັບ 79.48%. ສຳລັບໄລຍະສັ້ນຝົບວ່າ ບໍ່ມີຕົວປ່ຽນໃດຜ່ານລະດັບຄວາມສຳຄັນທາງສະຖິຕິ ນັ້ນໝາຍຄວາມວ່າ ໃນໄລຍະສັ້ນ, ສຳລັບປັດໄຈທີ່ໃຊ້ໃນການສຶກສານີ້ບໍ່ມີປັດໄຈໃດທີ່ດຶງດູດການລົງທຶນໂດຍກົງຈາກຕ່າງປະເທດ ໄຫຼເຂົ້າສູ່ປະເທດລາວ.

ຄ. ປະເທດມຽນມາ

ສົມຜົນໄລຍະສັ້ນ: $\Delta \ln FDI = 23.7298*** - 0.5300 \Delta \ln PC - 0.0345 \Delta \ln Exc + 0.0134 \Delta Trade - 0.0206** \Delta Inf - 0.9889*** ECT$

ເຫັນວ່າສຳປະສິດຂອງຄວາມໄວໃນການປັບຕົວຈາກໄລຍະສັ້ນເຂົ້າສູ່ດຸນຍະພາບໄລຍະຍາວ (ECT) ມີຄ່າສຳປະສິດ ມີຄ່າສຳປະສິດເທົ່າກັບ -0.9889 ທີ່ລະດັບຄວາມສຳຄັນທາງສະຖິຕິ 0.01 ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ການລົງທຶນໂດຍກົງຈາກຕ່າງປະເທດ ໃນປະເທດມຽນມາ ມີຄວາມໄວຈາກການປັບຕົວຈາກໄລຍະສັ້ນເຂົ້າສູ່ດຸນຍະພາບໄລຍະຍາວເທົ່າກັບ 98.89%. ສຳລັບ, ຄວາມສຳຜັນໄລຍະສັ້ນລະຫວ່າງຕົວປ່ຽນຝົບວ່າ ມີຕົວປ່ຽນ $\ln Inf$ ມີຄວາມສຳຜັນໃນທິດທາງກົງກັນຂ້າມໃນໄລຍະສັ້ນເທົ່າກັບ 0.0206 ຕໍ່ກັບ $\ln FDI$ ໃນປະເທດມຽນມາດ້ວຍຄວາມສຳຄັນທາງສະຖິຕິ 0.05 ໝາຍຄວາມວ່າ ໃນໄລຍະສັ້ນ, ອັດຕາເງິນເຟີຈະເຮັດໃຫ້ການລົງທຶນໂດຍກົງຈາກຕ່າງປະເທດຂອງປະເທດມຽນມາຫຼຸດລົງ ຫຼື ເວົ້າອີກຢ່າງ, ອັດຕາເງິນເຟີສົ່ງຜົນເສຍຕໍ່ການລົງທຶນໂດຍກົງຈາກຕ່າງປະເທດໃນປະເທດມຽນມາ. ສຳລັບຕົວ

ປ່ຽນອື່ນໆແມ່ນບໍ່ຜ່ານລະດັບຄວາມສຳຄັນທາງສະຖິຕິ ຫຼື ບໍ່ມີຄວາມສຳຜັນໄລຍະສັ້ນກັບ $\ln FDI$ ໃນປະເທດມຽນມາ.

ງ. ປະເທດໄທ

ສົມຜົນໄລຍະສັ້ນ: $\Delta \ln FDI = 13.8086*** + 25.8218*** \Delta \ln PC + 30.0566*** \Delta \ln Exc - 0.0366 \Delta Trade - 0.0297 \Delta Inf - 0.4448*** ECT$

ເຫັນວ່າສຳປະສິດຂອງຄວາມໄວໃນການປັບຕົວຈາກໄລຍະສັ້ນເຂົ້າສູ່ດຸນຍະພາບໄລຍະຍາວ (ECT) ມີຄ່າສຳປະສິດ ມີຄ່າສຳປະສິດເທົ່າກັບ -0.4448 ທີ່ລະດັບຄວາມສຳຄັນທາງສະຖິຕິ 0.01 ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ການລົງທຶນໂດຍກົງຈາກຕ່າງປະເທດ ໃນປະເທດໄທ ມີຄວາມໄວຈາກການປັບຕົວຈາກໄລຍະສັ້ນເຂົ້າສູ່ດຸນຍະພາບໄລຍະຍາວ ເທົ່າກັບ 44.48%. ສຳລັບ, ຄວາມສຳຜັນໄລຍະສັ້ນລະຫວ່າງຕົວປ່ຽນຝົບວ່າ ຕົວປ່ຽນ $\ln PC$ ມີຄວາມສຳຜັນໃນທິດທາງດຽວກັນ ລະດັບຄວາມສຳຄັນທາງສະຖິຕິ 0.01 ໝາຍຄວາມວ່າ ລາຍໄດ້ຕໍ່ຫົວຄົນເປັນປັດໄຈດຶງດູດການລົງທຶນໂດຍກົງຈາກຕ່າງປະເທດໄຫຼເຂົ້າປະເທດໄທ ສະແດງວ່າ ຖ້າປັດໄຈອື່ນຫາກຄົງທີ່ ລາຍໄດ້ຕໍ່ຫົວຄົນເພີ່ມຂຶ້ນ 1% ຈະສົ່ງຜົນໃຫ້ການລົງທຶນໂດຍກົງຈາກຕ່າງປະເທດໃນປະເທດເພີ່ມຂຶ້ນ 25.82%, ແລະຕົວປ່ຽນ $\ln Exc$ ຄວາມສຳຜັນໃນທິດທາງດຽວກັນ ລະດັບຄວາມສຳຄັນທາງສະຖິຕິ 0.01 ໝາຍຄວາມວ່າ ໃນໄລຍະສັ້ນ ອັດຕາແລກປ່ຽນເປັນປັດໄຈດຶງດູດການລົງທຶນໂດຍກົງຈາກຕ່າງປະເທດ ສະແດງວ່າ ຖ້າປັດອື່ນໆ ຫາກຄົງທີ່ ເມື່ອອັດຕາແລກປ່ຽນບາດຕໍ່ໂດລາສະຫະລັດຫາກເພີ່ມຂຶ້ນ 1% ຈະເຮັດໃຫ້ການລົງທຶນໂດຍກົງຈາກຕ່າງປະເທດໄຫຼເຂົ້າປະເທດໄທ 30.05% ໃນທິດທາງດຽວ. ສຳລັບຕົວປ່ຽນອື່ນໆແມ່ນບໍ່ຜ່ານລະດັບຄວາມສຳຄັນທາງສະຖິຕິ ຫຼື ບໍ່ມີຄວາມສຳຜັນໄລຍະສັ້ນກັບ $\ln FDI$ ໃນປະເທດໄທ.

ຈ. ປະເທດຫວຽດນາມ

ສົມຜົນໄລຍະສັ້ນ: $\Delta \ln FDI = 0.1558 + 1.3393** \Delta \ln PC - 3.7120** \Delta \ln Exc + 0.0054 \Delta Trade + 0.0021 \Delta Inf + 0.0047 ECT$

ເຫັນວ່າສຳປະສິດຂອງຄວາມໄວໃນການປັບຕົວຈາກໄລຍະສັ້ນເຂົ້າສູ່ດຸນຍະພາບໄລຍະຍາວ (ECT) ມີຄ່າສຳປະສິດ ມີຄ່າສຳປະສິດເທົ່າກັບ 0.0047 ແຕ່ບໍ່ຜ່ານລະດັບຄວາມສຳຄັນທາງສະຖິຕິ ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ການລົງທຶນໂດຍກົງຈາກຕ່າງປະເທດໃນປະເທດຫວຽດນາມ ບໍ່ມີຄວາມໄວຈາກການປັບຕົວຈາກໄລຍະສັ້ນເຂົ້າສູ່ດຸນຍະພາບໄລຍະຍາວ. ສຳລັບ, ຄວາມສຳຜັນໄລຍະສັ້ນລະຫວ່າງຕົວປ່ຽນຝົບວ່າ ຕົວປ່ຽນ $\ln PC$ ມີຄວາມສຳຜັນໃນທິດທາງດຽວກັນ ດ້ວຍລະດັບຄວາມສຳຄັນທາງສະຖິຕິ 0.05 ໝາຍຄວາມວ່າ ລາຍໄດ້ຕໍ່ຫົວຄົນເປັນປັດໄຈດຶງດູດການລົງທຶນໂດຍກົງຈາກຕ່າງປະເທດ ສະແດງວ່າ ຖ້າປັດໄຈອື່ນຫາກຄົງທີ່ ເມື່ອລາຍໄດ້ຕໍ່ຫົວຄົນເພີ່ມຂຶ້ນ 1% ຈະເຮັດໃຫ້ການລົງທຶນໂດຍກົງ

ຈາກຕ່າງປະເທດໄຫຼເຂົ້າປະເທດຫວຽດນາມເພີ່ມຂຶ້ນ 1.3393% ແລະ ຕົວປ່ຽນ *ln Exc* ມີຄວາມສຳພັນໃນທິດທາງກົງກັນຂ້າມ ດ້ວຍລະດັບຄວາມສຳຄັນທາງສະຖິຕິ 0.05 ໝາຍຄວາມວ່າ ອັດຕາແລກປ່ຽນເປັນປັດໄຈດຶງດູດການລົງທຶນໂດຍກົງຈາກຕ່າງປະເທດ ສະແດງວ່າ ເມື່ອປັດໄຈອື່ນຫາກຄົງທີ່ ຖ້າອັດຕາແລກປ່ຽນດຶງຕໍ່ໂດລາສະຫະລັດຫາກເພີ່ມຂຶ້ນ 1% ຈະເຮັດໃຫ້ການລົງທຶນໂດຍກົງຈາກຕ່າງປະເທດໄຫຼເຂົ້າປະເທດຫວຽດນາມເພີ່ມຂຶ້ນ 3.7120% ໃນທິດທາງດຽວກັນ. ສຳລັບຕົວປ່ຽນອື່ນໆແມ່ນບໍ່ຜ່ານລະດັບຄວາມສຳຄັນທາງສະຖິຕິ ຫຼື ບໍ່ມີຄວາມສຳພັນໄລຍະສັ້ນກັບ *lnFDI* ໃນປະເທດຫວຽດນາມ.

4. ວິພາກ

ລາຍໄດ້ຕໍ່ຫົວຄົນຂອງກຸ່ມປະເທດລຸ່ມແມ່ນ້ຳຂອງ ມີຄວາມສຳພັນໃນທິດທາງດຽວກັນກັບການລົງທຶນໂດຍກົງຈາກຕ່າງປະເທດ ເຊິ່ງສອດຄ່ອງກັບການສຶກສາຂອງ Kiyota (2020) ແລະ Hoang et al. (2021) ທີ່ວ່າ ລວມຍອດຜະລິດຕະພັນພາຍໃນມີຜົນກະທົບໃນທາງບວກຕໍ່ FDI, ການທາງເສດຖະກິດຊ່ວຍດຶງດູດການລົງທຶນຈາກຕ່າງປະເທດ ເນື່ອງຈາກສະແດງເຖິງຄວາມແຂງແຮງທາງເສດຖະກິດ ແລະ ຄວາມສາມາດໃນການສ້າງຜົນຕອບແທນຈາກການລົງທຶນ. ໃນຂະນະດຽວກັນ Demirhan & Masca (2016) ກໍ່ພົບວ່າ ລາຍໄດ້ຕໍ່ຫົວຄົນແມ່ນມີການພົວພັນໃນທິດທາງດຽວກັນກັບການໄຫຼເຂົ້າຂອງການລົງທຶນໂດຍກົງຈາກຕ່າງປະເທດ. Watcharee (2015) ຊີ້ໃຫ້ເຫັນວ່າ ລວມຍອດຜະລິດຕະພັນພາຍໃນທີ່ສູງຂຶ້ນຈະດຶງດູດການລົງທຶນໂດຍກົງຈາກຕ່າງປະເທດຫຼາຍຂຶ້ນ. ນອກຈາກນີ້, ການສຶກສາຂອງ Thammavong et al. (2023) ກ່ຽວກັບ ປັດໄຈດຶງດູດການລົງທຶນໂດຍກົງຈາກຕ່າງປະເທດໃນ ສປປ ລາວ ແຕ່ປີ 2006-2021 ກໍ່ພົບວ່າ ລວມຍອດຜະລິດຕະພັນພາຍໃນຂອງ ສປປ ລາວ ມີຄວາມສຳພັນໃນທິດທາງດຽວກັນກັບການລົງທຶນໂດຍກົງຈາກຕ່າງປະເທດ ຢ່າງມີຄວາມສຳຄັນທາງສະຖິຕິທີ່ 0.05.

ອັດຕາເງິນເຟີ້ຂອງກຸ່ມປະເທດລຸ່ມແມ່ນ້ຳຂອງ ມີຄວາມສຳພັນໃນທິດທາງກົງກັນຂ້າມກັບການລົງທຶນໂດຍກົງຈາກຕ່າງປະເທດ ເຊິ່ງສອດຄ່ອງກັບການສຶກສາຂອງ Mostafa (2020) ພົບວ່າ ອັດຕາເງິນເຟີ້ມີຜົນກະທົບໄລຍະຍາວທາງລົບຕໍ່ FDI ແລະ ອັດຕາແລກປ່ຽນມີຜົນທາງບວກກັບ FDI ທັງໃນໄລຍະສັ້ນ ແລະ ໄລຍະຍາວເນື່ອງຈາກການເສື່ອມມູນຄ່າເງິນສະກຸນເງິນພາຍໃນເມື່ອທຽບກັບສະກຸນເງິນດອນລາສະຫະລັດ, ເຊັ່ນດຽວກັນກັບ ການສຶກສາຂອງ Demirhan & Masca (2008) ພົບວ່າ ອັດຕາເງິນເຟີ້ ແລະ ອັດຕາພາສີນຳເຂົ້າ ແມ່ນມີການພົວພັນໃນທິດທາງກົງກັນຂ້າມກັບການໄຫຼເຂົ້າຂອງການລົງທຶນໂດຍກົງຈາກຕ່າງປະເທດ.

ອັດຕາການເປີດກວ້າງທາງການຄ້າ ຂອງປະເທດລຸ່ມແມ່ນ້ຳຂອງ ມີຄວາມສຳພັນໃນທິດທາງດຽວກັນກັບການລົງທຶນໂດຍກົງຈາກ

ຕ່າງປະເທດ ເຊິ່ງສອດຄ່ອງກັບການສຶກສາຂອງ Nguyen & Cieslik (2020) ພົບວ່າ ອັດຕາການເປີດກວ້າງທາງການຄ້າ ແລະ ລວມຍອດຜະລິດຕະພັນພາຍໃນມີຜົນກະທົບເຊິ່ງບວກຕໍ່ FDI ໃນພາກພື້ນອາຊຽນ. ໂດຍສະເພາະ, ການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງ ລວມຍອດຜະລິດຕະພັນພາຍໃນ ແລະ ການເປີດເສລີທາງການຄ້າມີບົດບາດສຳຄັນໃນການດຶງດູດການລົງທຶນຈາກຕ່າງປະເທດ. Nguyen & Bui (2020) ພົບວ່າ ອັດຕາການເປີດກວ້າງທາງການຄ້າມີຜົນກະທົບໃນທາງບວກຕໍ່ FDI. ການເປີດກວ້າງທາງການຄ້າຊ່ວຍເພີ່ມຄວາມນຳສົນໃຈໃນການລົງທຶນຈາກຕ່າງປະເທດ, ໂດຍສະເພາະໃນປະເທດທີ່ມີນະໂຍບາຍການເປີດກວ້າງທາງການຄ້າທີ່ສູງ, ສ່ວນອັດຕາແລກປ່ຽນພົບວ່າມີຜົນກະທົບໃນທາງລົບຕໍ່ FDI. ເມື່ອຄ່າເງິນ ຂອງປະເທດເຈົ້າບ້ານແຂງຄ່າຂຶ້ນ, ຈະເຮັດໃຫ້ສິນຄ້າ ຫລື ການບໍລິການມີລາຄາສູງຂຶ້ນເມື່ອປຽບທຽບກັບສະກຸນເງິນຕ່າງປະເທດ, ເຊິ່ງອາດເຮັດໃຫ້ນັກລົງທຶນມີຄວາມລັງເລທີ່ຈະລົງທຶນໃນປະເທດນັ້ນໆ. Kiyota (2020) ຄົ້ນພົບວ່າ ອັດຕາການເປີດກວ້າງທາງການຄ້າມີຜົນກະທົບໃນທາງບວກຕໍ່ FDI, ການເປີດເສລີທາງການຄ້າຊ່ວຍເພີ່ມຄວາມໜ້າສົນໃຈໃນການລົງທຶນຈາກຕ່າງປະເທດໂດຍຫຼຸດຂໍ້ຈຳກັດ ແລະ ກົດລະບຽບທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການນຳເຂົ້າ ແລະ ສົ່ງອອກຂອງສິນຄ້າ. ໃນຂະນະທີ່, Azam & Lukman (2010) ກ່າວວ່າ ຂະໜາດຕະຫລາດ ແລະ ການລົງທຶນພາຍໃນປະເທດ (DI) ມີຄວາມສຳພັນເຊິ່ງບວກກັບ FDI ໃນທັງສາມປະເທດເຫລົ່ານີ້, ໜີ້ຕ່າງປະເທດ (DEBT) ແລະ ພາສີ (Tax) ມີຄວາມສຳພັນເຊິ່ງລົບກັບ FDI. ນອກຈາກນີ້, ການເປີດກວ້າງທາງການຄ້າ (TO) ແລະ ໂຄງສ້າງພື້ນຖານ (EEGTC) ຍັງມີຜົນເຊິ່ງບວກຕໍ່ FDI ຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ.

ສ່ວນອັດຕາແລກປ່ຽນ ຂອງກຸ່ມປະເທດລຸ່ມແມ່ນ້ຳຂອງ ບໍ່ມີຄວາມສຳພັນທັງໄລຍະສັ້ນ ແລະ ຍາວກັບການລົງທຶນໂດຍກົງຈາກຕ່າງປະເທດ ເຊິ່ງຂັດກັບຜົນການສຶກສາຂອງ Mostafa (2020) ທີ່ວ່າ ອັດຕາແລກປ່ຽນມີຜົນທາງບວກກັບ FDI ທັງໃນໄລຍະສັ້ນ ແລະ ໄລຍະຍາວ ເນື່ອງຈາກການເສື່ອມມູນຄ່າເງິນສະກຸນເງິນພາຍໃນເມື່ອທຽບກັບສະກຸນເງິນດອນລາສະຫະລັດ, ດັ່ງນັ້ນ ຈິ່ງກະຕຸ້ນໃຫ້ FDI ໄຫຼເຂົ້າແຕ່ຢ່າງໃດກໍ່ຕາມປະເທດບັງກະລະເທດຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ດຳເນີນການຄວບຄຸມອັດຕາເງິນເຟີ້ທີ່ສູງເພື່ອປ້ອງກັນການລຸດມູນຄ່າເງິນຕ່າງປະເທດຕໍ່ສະກຸນເງິນພາຍໃນຂອງຕົນ.

ການວິພາກຜົນຂ້າງເທິງ ຊີ້ໃຫ້ເຫັນວ່າ ລາຍໄດ້ຕໍ່ຫົວໄດ້ຄົນຂອງກຸ່ມປະເທດລຸ່ມແມ່ນ້ຳຂອງ, ອັດຕາເປີດກວ້າງ ທາງການຄ້າ ແລະ ອັດຕາເງິນເຟີ້ຂອງກຸ່ມປະເທດລຸ່ມແມ່ນ້ຳຂອງ ແມ່ນໄດ້ຂໍ້ສະຫຼຸບທີ່ເປັນເອກະພາບກັບງານວິໄຈທີ່ຜ່ານມາ. ດັ່ງນັ້ນ, ຈິ່ງສາມາດເວົ້າໄດ້ວ່າ ລາຍໄດ້ຕໍ່ຫົວໄດ້ຄົນ, ອັດຕາເປີດກວ້າງທາງການຄ້ານັ້ນສົ່ງຜົນດີຕໍ່ການລົງທຶນໂດຍກົງຈາກຕ່າງປະເທດ. ໃນຂະນະທີ່, ອັດຕາເງິນເຟີ້ນັ້ນສົ່ງຜົນ

ເສຍຕໍ່ການລົງທຶນໂດຍກົງຈາກຕ່າງປະເທດ. ສ່ວນອັດຕາແລກປ່ຽນນັ້ນ ຍັງຫາຂໍ້ສະຫຼຸບບໍ່ໄດ້.

5. ສະຫຼຸບ

ຈາກຜົນການວິເຄາະ ປັດໄຈດຶງດູດການລົງທຶນໂດຍກົງຈາກຕ່າງປະເທດ ຂອງກຸ່ມປະເທດລຸ່ມແມ່ນ້ຳຂອງ ພົບວ່າ ລາຍໄດ້ຕໍ່ຫົວຄົນ, ອັດຕາເປີດກ້ວາງທາງການຄ້າຂອງກຸ່ມປະເທດລຸ່ມແມ່ນ້ຳຂອງ ມີຄວາມສຳພັນໃນທິດທາງດຽວກັນກັບການລົງທຶນໂດຍກົງຈາກຕ່າງປະເທດ ເນື່ອງຈາກວ່າຂະໜາດຂອງລາຍໄດ້ຕໍ່ຫົວຄົນສາມາດບອກໄດ້ເຖິງຂະໜາດຂອງກິດຈະກຳທາງເສດຖະກິດໄດ້ ເຊິ່ງມັນສາມາດດຶງດູດນັກລົງທຶນຜູ້ທີ່ສົນໃຈໃນການຂະຫຍາຍຖານລູກຄ້າ ຫຼື ສ້າງຄວາມຕ້ອງການສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການໃນເສດຖະກິດນັ້ນ. ນອກນັ້ນ, ມັນຍັງປົ່ງບອກເຖິງລາຍຮັບ, ອຳນາດການຊື້ ແລະ ການບໍລິໂພກຂອງຄົນພາຍໃນປະເທດ, ອັດຕາການເປີດກ້ວາງທາງການຄ້າຊ່ວຍເພີ່ມຄວາມ ໜ້າສົນໃຈໃນການລົງທຶນຈາກຕ່າງປະເທດໂດຍຫຼຸດຂໍ້ຈຳກັດ ແລະ ກົດລະບຽບທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການນຳເຂົ້າ ແລະ ສົ່ງອອກຂອງສິນຄ້າ. ໃນຂະນະທີ່, ອັດຕາເງິນເຟີ້ຂອງກຸ່ມປະເທດລຸ່ມແມ່ນ້ຳຂອງ ມີຄວາມສຳພັນໃນທິດທາງກົງກັນຂ້າມກັບການລົງທຶນໂດຍກົງຈາກຕ່າງປະເທດ ເນື່ອງຈາກວ່າອັດຕາເງິນເຟີ້ທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນສູງຈະເຮັດໃຫ້ສ້າງຄວາມບໍ່ແນ່ນອນທາງເສດຖະກິດ ແລະ ເຮັດໃຫ້ກຳລັງຊື້ຂອງສະກຸນເງິນທ້ອງຖິ່ນຫຼຸດລົງ ແລະ ຍັງເຮັດໃຫ້ຕົ້ນທຶນຂອງສິນຄ້າ, ການບໍລິການ ແລະ ແຮງງານເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ການດຳເນີນທຸລະກິດມີມູນຄ່າທີ່ສູງສົ່ງຜົນໃຫ້ຄວາມສາມາດໃນການບໍລິໂພກພາຍໃນປະເທດຫຼຸດລົງ ລວມໄປເຖິງໂອກາດທາງການຕະຫຼາດ ທີ່ເຮັດໃຫ້ຄວາມໜ້າສົນໃຈໃນການລົງທຶນມີນ້ອຍ. ສ່ວນປັດໄຈດ້ານອັດຕາແລກປ່ຽນ ແມ່ນບໍ່ຜ່ານລະດັບຄວາມສຳຄັນທາງສະຖິຕິ.

6. ຂໍ້ຂັດແຍ່ງ

ຂ້າພະເຈົ້າໃນນາມຜູ້ຄົນຄວ້າວິທະຍາສາດ ຂໍປະຕິບາຍຕົນວ່າຂໍ້ມູນທັງໝົດທີ່ມີໃນບົດຄວາມວິຊາການດັ່ງກ່າວນີ້ ແມ່ນບໍ່ມີຂໍ້ຂັດແຍ່ງທາງຜົນປະໂຫຍດກັບພາກສ່ວນໃດ ແລະ ບໍ່ໄດ້ເອື້ອປະໂຫຍດໃຫ້ກັບພາກສ່ວນໃດພາກສ່ວນໜຶ່ງ, ກໍລະນີມີການລະເມີດ ໃນຮູບການໃດໜຶ່ງ ຂ້າພະເຈົ້າມີຄວາມຍິນດີ ທີ່ຈະຮັບຜິດຊອບແຕ່ພຽງຜູ້ດຽວ.

7. ເອກະສານອ້າງອີງ

Almalik, R., Shaheen, R., and Ahmed, M. (2024). The impact of foreign direct investment on economic growth: Empirical evidence in G20 countries. *International Journal of Advanced and Applied Sciences*, 11(10): 90-98.

Azam, M. & Lukman, L. (2010). The factors influencing foreign direct investment in India, Indonesia and Pakistan.; *Journal of Managerial Sciences*, 4(1), 32-44.

Demirhan, E., & Masca, M. (2016). Determinants of foreign direct investment flows to developing countries: a cross-sectional analysis. *Modern Economy*, 7 (14), 35-39.

Faruq, A. T. M. O. (2023). The determinants of foreign direct investment (FDI): A Panel data analysis for the emerging Asian economies. *European Journal of Business and Management Research*, 8(6), 35-43.

Hermes, N., & Lensink, R. (2000). Foreign direct investment, financial development and economic growth. *The journal of development studies*, 40(1), 142-163.

Hoang, Trần & Nguyễn. (2021). The relationship between the growth of the gross domestic product and the inflow of foreign direct investment in the ASEAN group. *Journal on Mathematics Education*, 12(2), 331-348.

Inekwe, J. N. (2013). FDI, employment and economic growth in Nigeria. *African Development Review*, 25(4), 421-433.

Thammavong, P., Siphanthong, B., Sioudomphan, S., & Sengdara, C. (2023). Factors Attracting Foreign Direct Investment in the Lao PDR since 2006–2021. *Souphanouvong University Journal Multidisciplinary Research and Development*, 9(4), 117–127. Retrieved from <https://www.su-journal.com/index.php/su/article/view/506>

Kiyota, K. (2020). The role of foreign direct investment in the economic development of countries in the ASEAN group. *Wiley Blackwell*, 43(8), 2034-2049.

Mostafa, M. M. (2020). Impacts of inflation and exchange rate on foreign direct investment in Bangladesh. *International Journal of Science and Business*, 4(11), 53-69.

Nguyen, A., & Cieslik, A. (2020). The effects of trade openness and gross domestic product on foreign direct investment in the ASEAN

group. *Springer; Eurasia Business and Economics Society*, 10(1), 9-25

Nguyen, L.T., & Bui, T.N. (2020). *The effect of trade openness rate and exchange rates on foreign direct investment in the ASEAN Group. Entrepreneurship and Sustainability Issues*,

VsI Entrepreneurship and Sustainability Center, vol. 8(2), 960-971.

The global economy. (2024). *Learning resources and data on the world economy*. Retried from <https://www.theglobaleconomy.com/>

Watcharee, T. (2015). *Factors attracting foreign direct investment in Thailand*. Kasetsart University.

ຕາຕະລາງ 1: ການທົດສອບຄວາມສຳພັນກັນເອງຂອງຕົວປ່ຽນອິດສະຫຼະພາຍຫຼັງເອົາຕົວປ່ຽນ Wage ອອກ

	<i>ln PC</i>	<i>Inf</i>	<i>ln Exc</i>	<i>Trade</i>
<i>ln PC</i>	1			
<i>Inf</i>	-0.27633	1		
<i>ln Exc</i>	-0.26854	-0.15153	1	
<i>Trade</i>	0.503061	-0.21716	0.277953	1

ແຫຼ່ງທີມາ: ໄດ້ຈາກການຄິດໄລ່ໂດຍໃຊ້ໂປຣແກຣມສຳເລັດຮູບທາງສະຖິຕິ

ຕາຕະລາງ 2: ການທົດສອບ Panel Unit Root at First Difference ຫຼື I(1)

Panel Unit Root Tests					
Panel First Difference Series					
Variable		LLC	IPS-W	Fisher ADF	PP
<i>lnFDI</i>	Intercept	-6.36339***	-6.48864***	57.7675***	86.8851***
		0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
	Intercept and trend	-5.08834***	-6.53750***	54.7482***	66.3844***
		0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
<i>ln PC</i>	Intercept	-2.94624***	-2.82836***	27.6769***	36.5787***
		0.0016	0.0023	0.0020	0.0001
	Intercept and trend	-6.52950***	-5.56813***	44.2374***	51.0255***
		0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
<i>ln Exc</i>	Intercept	-4.13732***	-4.38420***	38.3942***	38.0498***
		0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
	Intercept and trend	-4.63973***	-3.65477***	30.7580***	30.1015***
		0.0000	0.0001	0.0006	0.0008
<i>Trade</i>	Intercept	-7.89856***	-7.37357***	64.3698***	58.0857***
		0.000	0.0000	0.0000	0.0000
	Intercept and trend	-6.98716***	-6.28309***	50.7226***	48.0031***
		0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
<i>Inf</i>	Intercept	-8.97797***	-9.91664***	88.7957***	192.962***
		0.0000	0.0000	0.0000	0.0000
	Intercept and trend	-7.95055***	-9.03815***	74.7519***	400.859***
		0.0000	0.0000	0.0000	0.0000

ແຫຼ່ງທີມາ: ໄດ້ຈາກການຄິດໄລ່ໂດຍໃຊ້ໂປຣແກຣມສຳເລັດຮູບທາງສະຖິຕິ

ໝາຍເຫດ: *p<0.1, **p<0.05 ແລະ ***p<0.01

ຕາຕະລາງ 3: ຜົນການປະມານຄ່າຄວາມສໍາພັນລະຫວ່າງຕົວປ່ຽນໃນແບບຈຳລອງ Panel ARDL ໂດຍວິທີ Pooled Mean Group (PMG)

ຕົວປ່ຽນຕາມ: <i>lnFDI</i>	Coefficient	Z-Statistic	Probability
ຄ່າສໍາປະສິດໄລຍະຍາວ			
<i>ln PC</i>	1.808173***	11.47	0.000
<i>ln Exc</i>	-0.0719965	-1.35	0.178
<i>Trade</i>	0.0224256**	2.04	0.041
<i>Inf</i>	0.0220387	1.33	0.182
ຄ່າສໍາປະສິດໄລຍະສັ້ນ			
$\Delta \ln PC$	6.759817	1.40	0.161
$\Delta \ln Exc$	6.325591	1.03	0.305
$\Delta Trade$	-0.003924	-0.46	0.649
ΔInf	-0.0176804***	-3.07	0.002
Error Correction Term	-0.464416**	-2.42	0.016
Constant Term	-11.60783**	-2.55	0.011

ແຫຼ່ງທີ່ມາ: ໄດ້ຈາກການຄິດໄລ່ໂດຍໃຊ້ໂປຣແກຼມສໍາເລັດຮູບທາງສະຖິຕິ

ໝາຍເຫດ: *p<0.1, **p<0.05 ແລະ ***p<0.01

ຕາຕະລາງ 4: ຜົນການປະມານແບບຈຳລອງດ້ວຍວິທີ Pooled Mean Group ຂອງແຕ່ລະປະເທດ

ຕົວປ່ຽນຕາມ <i>lnFDI</i>	ກຳປູເຈຍ	ລາວ	ມຽນມາ	ໄທ	ຫວຽດນາມ
ຄ່າສໍາປະສິດໄລຍະຍາວ					
<i>ln PC</i>	1.8081***	1.8081***	1.8081***	1.8081***	1.8081***
	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
<i>ln Exc</i>	-0.0719	-0.0719	-0.0719	-0.0719	-0.0719
	0.178	0.178	0.178	0.178	0.178
<i>Trade</i>	0.0224**	0.0224**	0.0224**	0.0224**	0.0224**
	0.041	0.041	0.041	0.041	0.041
<i>Inf</i>	0.0220	0.0220	0.0220	0.0220	0.0220
	0.182	0.182	0.182	0.182	0.182
ຄ່າສໍາປະສິດໄລຍະສັ້ນ					
$\Delta \ln PC$	3.8737***	3.2942	-0.5300	25.8218***	1.3393**
	0.002	0.138	0.651	0.000	0.036
$\Delta \ln Exc$	6.4192	-1.1012	-0.0345	30.0566***	-3.7120**
	0.195	0.666	0.679	0.000	0.042
$\Delta Trade$	0.0003	-0.0021	0.0134	-0.0366	0.0054
	0.925	0.881	0.416	0.180	0.162
ΔInf	-0.0127	-0.0273	-0.0206**	-0.0297	0.0021

	0.188	0.143	0.048	0.749	0.799
Error Correction Term	-0.09822	-0.7948***	-0.9889***	-0.4448***	0.0047
	0.261	0.000	0.000	0.008	0.907
Constant Term	-2.5489	-18.1075***	23.7298***	13.8086***	0.1558
	0.218	0.000	0.000	0.003	0.887

ແຫຼ່ງທີ່ມາ: ໄດ້ຈາກການຄິດໄລ່ໂດຍໃຊ້ໂປຣແກຼມສໍາເລັດຮູບທາງສະຖິຕິ

ໝາຍເຫດ: *p<0.1, **p<0.05 ແລະ ***p<0.01